

IV. 40 Vasištha vysvětluje, že Stvořitel a stvořený svět jsou iluzí.

VASIŠTHA pokračoval: Ó Rámo, stvoření celého vesmíru je jen náhodný projev záměru všemohoucí síly Vědomí, *čitšakti*, jež je silou či energií neomezeného Vědomí, *Brahman*. Samotný záměr se v mysli zhmotní. Mysl to okamžitě promítne do úrovně vnímání objektivní reality a v tomto bodě se objeví představa stvoření, opouštějící svou skutečnou podstatu, kterou je neomezené Vědomí.

Neomezené Vědomí uvnitř sebe uzří čiré prázdno a poté síla Vědomí neboli *čitšakti* zapříčiní vznik prostoru. V *čitšakti* se pak objeví snaha o rozmanitost a sám tento záměr znamená Stvořitele Brahmdu s doprovodem dalších živých bytostí. Takto v prostoru neomezeného Vědomí vznikne čtrnáct světů² s rozmanitostí živých bytostí, z nichž některé žijí v temnotě nevědomosti, jiné jsou blízko osvětlení a další již jsou plně osvětlené.

Ó Rámo, na tomto světě mezi tolika druhy bytostí je pouze člověk uzpůsoben k tomu, aby mohl být poučen o povaze Pravdy. Avšak i mezi lidmi je mnoho těch, kteří jsou posedlí zármutkem a falešnými představami, nenávistí a strachem. A tím se budu nyní velmi podrobně zabývat.

Vyprávění o tom, kdo a jak stvořil tento svět, je tu jen za účelem sepsání knih a podání výkladů, nezakládá se to na Pravdě. Proměny vznikající v neomezeném Vědomí či uspořádání kosmické existence nemají ve skutečnosti v Bohu své místo, i když se to tak může jevit. Neexistuje nic jiného než neomezené Vědomí, dokonce ani v představě ne. Přemýšlet o existenci Stvořitele a jím stvořeného vesmíru je absurdní. Je-li jedna svíce zapálena od druhé, není mezi nimi vztah stvořitele a stvořeného, vždyť oheň je jen jeden. Stvoření je jen slovo, nikoli odpovídající Skutečnost.

Vědomí je *Brahman*, mysl je *Brahman*, rozum je *Brahman*. *Brahman* samo o sobě je podstatou všeho. Zvuk či slovo je *Brahman* a *Brahman* je obsaženo ve všem. Vše je *Brahman* a svět ve skutečnosti neexistuje.

Odstraní-li se nánosy a nečistoty, odhalí se skutečné jádro, podstata. Když se rozptýlí tma noci, lze uvidět předměty původně skryté ve tmě, a když se rozptýlí nevědomost, je uskutečněna Pravda.

2 Čtrnáct světů sestává ze sedmi vyšších světů obývaných bohy a ze sedmi nižších světů zvaných pekla. Mezi sedm vyšších světů patří i dříve zmiňované tři světy *bhú*, *bhúvas* a *svar*, tedy země, vzduch a nebe. (Pozn. překl.)